LLEI 5/2005, DE 26 DE MAIG, PER A LA CONSERVACIÓ DELS ESPAIS DE RELLEVÀNCIA AMBIENTAL (LECO)[1]

(BOIB núm. 85, de 4 de juny de 2005)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Les Illes Balears compten amb un medi natural extraordinàriament ric, divers i singular. En el seu espai insular reduït coexisteixen les muntanyes amb les planures, ambdues confinades per una costa variada on s'alternen els penya-segats amb els sistemes dunars, les albuferes i els salobrars. Tots aquests ambients conserven hàbitats notables des del punt de vista naturalístic i paisatgístic. Parlam tant dels majestuosos alzinars dels vessants dels pujols com de les humils basses de les marines o les pletes aïllades al mig dels sementers. Cada un atresora diferents espècies animals i vegetals —sovint endèmiques de determinats territoris illencs— que contribueixen al manteniment de la biodiversitat insular. La presència de l'home en aquests indrets ha generat el que avui coneixem com el nostre paisatge, que fa de les Illes Balears un indret privilegiat amb uns valors que cal conservar. D'alguna manera, el seu estat actual és conseqüència d'aquesta relació mil·lenària.

Es poden esmentar actuacions humanes que històricament han suposat la transformació de la majoria dels ambients, com és el cas del conreu tradicional i la construcció de marjades, la instal·lació de salines o la pastura. Recentment, aquestes actuacions han quedat en un segon pla davant l'empenta de la urbanització i l'abandonament de la pagesia.

[1] Aquesta Llei ha estat afectada per les disposicions següents: Llei 6/2009, de 17 de novembre, de mesures ambientals per impulsar les inversions i l'activitat econòmica a les Illes Balears (BOIB núm. 172, de 24 de novembre de 2009); Llei 12/2014, de 16 de desembre, agrària de les Illes Balears (BOIB núm. 175, de 23 de desembre de 2014); Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears (BOIB núm. 106, de 20 d'agost de 2016); Llei 9/2018, de 31 de juliol, per la qual es modifica la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears (BOIB núm. 97, de 7 d'agost de 2018); Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears (BOIB núm. 23, de 21 de febrer de 2019); Decret llei 8/2020, de 13 de maig, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19 (BOIB ext. núm. 84, de 15 de maig de 2020); Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19 (BOIB núm. 180, de 20 d'octubre de 2020); Decret llei 1/2021, de 25 de gener, pel qual s'aproven mesures excepcionals i urgents en l'àmbit de l'impost sobre estades turístiques a les Illes Balears per a l'exercici fiscal de 2021, de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, en matèria de renda social garantida i en altres sectors de l'activitat administrativa (BOIB núm. 11, de 26 de gener de 2021); Llei 1/2023, de 7 de febrer (BOIB núm. 18, de 9 de febrer de 2023), i l'Acord de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració General de l'Estat - Comunitat Autònoma de les Illes Balears en relació amb la Llei 1/2023, de 7 de febrer (BOIB núm. 149, de 2 de novembre de 2023).

Cal tenir en compte l'Acord de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració General de l'Estat – Comunitat Autònoma de les Illes Balears en relació amb la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears (BOIB núm. 76, de 22 de juny de 2017).

La societat de les Illes Balears ha assolit la consciència de la necessitat de vetllar pels espais de valor ambiental rellevant com a un mitjà per protegir i conservar el medi ambient en general. Aquesta preocupació s'ha traslladat als poders públics que tenen l'obligació d'adoptar les mesures necessàries per fer possible aquesta protecció, com és la declaració, planificació i gestió d'espais naturals sotmesos a algun nivell de protecció que comporta, a la vegada, la necessitat d'afrontar el debat social que suposa dur endavant aquestes iniciatives.

II

La Constitució Espanyola recull a l'article 45 l'encomana als poders públics de vetllar per la utilització racional de tots els recursos naturals amb la finalitat de protegir i millorar la qualitat de vida i defensar i restaurar el medi ambient.

L'article 149.1.23 atorga a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica sobre el medi ambient, sense perjudici de les facultats de les comunitats autònomes d'establir normes addicionals de protecció. En aquest àmbit competencial es va promulgar la Llei estatal 4/1989, de 27 de març, relativa a la conservació dels espais naturals protegits i de la fauna i flora silvestres, en aplicació de la qual les Illes Balears han desenvolupat les seves actuacions en aquesta matèria. Després de 15 anys d'aplicació es fa necessari un adequat desplegament d'aquesta llei per concretar-ne determinats aspectes i, sobretot, s'ha fet imprescindible dotar aquesta matèria d'un règim jurídic general que permeti afrontar els reptes que presenten les peculiaritats territorials i socioeconòmiques pròpies de les Illes Balears.

L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears a l'article 11.7 estableix que correspon a la comunitat autònoma de les Illes Balears, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si pertoca, en els termes que aquesta estableixi, el desenvolupament legislatiu i l'execució en matèria de protecció del medi ambient, normes addicionals de protecció, espais naturals protegits i ecologia.

La Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, va suposar, des de l'òptica de l'ordenació territorial i urbanística, un primer pas per dotar determinats espais d'un règim jurídic protector per tal d'evitar-ne la degradació.

Quant al marc europeu, la Directiva 92/43/CE del Consell, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i fauna silvestres, posa en marxa la xarxa ecològica europea denominada 'Natura 2000'. Aquesta xarxa està integrada per les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) designades sota les determinacions de la Directiva d'aus 79/409/CEE, relativa a les aus silvestres, i per les zones d'especial conservació (ZEC) derivades de la directiva d'hàbitats esmentada, que es declararan una vegada aprovada la llista de llocs d'importància comunitària (LIC) proposats per les Illes Balears.

III

L'aplicació d'un règim de protecció a determinats espais naturals en relació amb la seva rellevància ambiental ha de respondre a tres finalitats principals: conservació de la natura, promoció i desenvolupament socioeconòmic, i dotació d'indrets d'esbarjo i gaudi de la ciutadania. La vocació del territori ha de determinar quin d'aquests tres aspectes ha de prevaler en cada una de les declaracions que es facin, sempre dins l'objectiu irrenunciable de la preservació de la biodiversitat i, per tant, tenint en compte que representen una gran reserva d'espècies, hàbitats i paisatges que

compleixen alhora una funció destacable des del punt de vista cultural, educatiu i científic.

Per això s'ha creat una figura nova dins la categoria dels espais naturals protegits com és la de paratge natural, configurat com espai on el desenvolupament socioeconòmic compatible amb la conservació dels seus valors naturals en constitueix l'element dinamitzador. La posició de l'Administració davant els usos i les activitats compatibles no ha de ser de mera tolerància, ben al contrari, els ha de promoure i incentivar demostrant que poden ser rendibles en termes econòmics. Per poder aconseguir aquest objectiu l'Administració ha de comptar amb la col·laboració i la complicitat dels propietaris i titulars de drets que d'una manera conjunta han de fer possible la preservació d'aquests espais per a generacions futures.

Amb la declaració d'espais sotmesos a règim de protecció el debat històric a les Illes Balears s'ha desenvolupat en termes de confrontació entre conservació versus desenvolupament, interès públic versus interès privat, gaudi públic versus propietat privada, entre d'altres. L'administració ambiental no pot ser aliena a aquestes dicotomies, ben al contrari ha d'assumir el paper de tutora de la conservació i de mediadora entre els actors implicats i ha de suportar les càrregues d'aquesta mediació, posant els mecanismes i els instruments per a garantir l'equilibri entre l'interès públic i el privat.

Per la seva banda la Llei distingeix les categories d'espais naturals protegits de les figures de protecció pròpies de la xarxa ecològica europea 'Natura 2000', ateses les peculiaritats que imposa la normativa comunitària.

En definitiva, aquesta llei pretén cobrir les mancances de regulació en matèria de protecció d'espais de rellevància ambiental de les Illes Balears i complir amb les exigències comunitàries de protecció de la xarxa ecològica europea 'Natura 2000'.

IV

Aquesta llei està estructurada en set títols i diverses disposicions addicionals, transitòries i finals. El títol I recull les disposicions generals i s'hi fixen l'objecte, la finalitat i els principis inspiradors, deures de col·laboració i mesures de foment, com també la creació del Consell Assessor d'Espais de Rellevància Ambiental. Es promou la figura de 'custodia del territori' com iniciativa que conjuga, de manera equilibrada, la protecció i els interessos dels propietaris.

El títol II tracta de l'ordenació dels recursos naturals, de la regulació bàsica estatal i regula el procediment per a l'aprovació dels plans d'ordenació dels recursos naturals.

L'extens títol III, dividit en sis capítols, regula els espais naturals protegits. El capítol I fixa les diferents categories d'espais naturals protegits i crea en l'àmbit de les Illes Balears dues noves categories: el paratge natural i el lloc d'interès científic i microreserves; i distingeix la reserva natural integral i la reserva natural especial. El capítol II estableix el règim general d'usos i zonificació. Seguidament, el capítol III escomet el procediment de declaració de cada una d'aquestes categories, amb la novetat que per a parcs, reserves naturals i paratges naturals n'estableix la declaració per llei o per acord del Consell de Govern quan es compti amb la majoria de la propietat privada. El tret més destacat del capítol IV quant als efectes de la declaració és la important modulació del dret de tempteig i retracte. En el capítol V es regula el contingut dels plans rectors d'ús i gestió i de les normes de protecció de les diferents categories. Finalment el capítol VI tracta el tema de la gestió ambiental dels espais naturals protegits en el qual es preveu la constitució d'autoritats de gestió amb

participació dels ajuntaments i consells de l'àmbit territorial i representants de titulars de drets dins els espais naturals protegits, així com l'existència de juntes assessores en els parcs, les reserves i els paratges naturals.

El títol IV incorpora el règim jurídic propi dels llocs que integren la xarxa ecològica europea 'Natura 2000': les zones especials de conservació i les zones d'especial protecció per a les aus. A aquest efecte recull que es declaren per acord del Consell de Govern i preveu el règim de l'avaluació de les repercussions dels plans o projectes en aquests llocs.

El títol V estableix els òrgans competents de la comunitat autònoma de les Illes Balears pel que fa als procediments de declaració, gestió i planificació dels parcs nacionals.

En el títol VI es recullen diverses disposicions relatives, amb caràcter general, als espais de rellevància ambiental, i en particular als espais naturals protegits, i es preveu la possibilitat de subscriure convenis i servituds d'interès mediambiental.

L'últim títol, el VII, estructurat en tres capítols, instaura el règim d'infraccions, sancions i policia administrativa. La potestat sancionadora i la facultat inspectora en les matèries regulades en aquesta llei és l'objecte del capítol I.

D'altra banda el capítol II tipifica les infraccions sobre la base de la legislació bàsica estatal i incorpora altres conductes que atempten contra la integritat dels espais de rellevància ambiental de les Illes Balears. El capítol III preveu les sancions, no només de caràcter pecuniari, que es poden imposar per la comissió de les infraccions i els criteris de gradació d'aquestes.

En les disposicions addicionals es preveu la possibilitat de cessió a les administracions públiques de béns ubicats en espais de rellevància ambiental en pagament de deutes, es regulen determinades situacions respecte dels espais naturals existents amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei i es modifica un article de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directius d'ordenació territorial.

La disposició derogatòria aclareix el règim jurídic que resta vigent i d'entre les disposicions finals destaca la possibilitat d'actualització de l'import de les sancions per via reglamentària.

TÍTOL I
DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

1. Aquesta llei, en exercici de les competències mediambientals que recull l'article 11.7 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, té per objecte establir el règim jurídic general per a la declaració, protecció, conservació, restauració, millora i adequada gestió dels espais de rellevància ambiental de les Illes Balears.

2. Constitueixen els espais de rellevància ambiental de les Illes Balears els espais naturals protegits i els llocs de la xarxa ecològica europea 'Natura 2000' declarats de conformitat amb el que preveu aquesta llei.

Article 2. Finalitat i principis inspiradors

1. La finalitat d'aquesta llei és la protecció dels espais de rellevància ambiental i la promoció del seu desenvolupament sostenible, fent compatible la conservació dels

recursos naturals amb el seu aprofitament ordenat tenint en compte els drets de la ciutadania i el seu progrés socioeconòmic.

2. Els principis inspiradors d'aquesta llei són:

a) El manteniment dels processos ecològics essencials i dels sistemes vitals bàsics.
b) La preservació de la varietat, singularitat i bellesa dels sistemes ecològics naturals i del paisatge, amb especial esment als endemismes de les Illes Balears.
c) L'aprofitament sostenible de la biodiversitat i la utilització racional dels recursos naturals per al bé de les generacions presents i futures.
d) La promoció social, econòmica i cultural dels espais de rellevància ambiental i de les seves zones d'influència, amb el foment d'usos i activitats tradicionals i complementàries garantint el desenvolupament sostenible.
e) El reconeixement de la col·laboració amb els propietaris i la resta de titulars de drets com una eina important i convenient per a la conservació dels espais de rellevància ambiental.
f) L'estímul de la màxima participació dels propietaris i altres titulars de drets afectats en la declaració i en la gestió d'una zona protegida.
g) La promoció de la formació i de la investigació en matèria mediambiental.
h) El garantiment per part dels poders públics del gaudi públic ordenat dels espais de rellevància ambiental sempre respectant els drets dels propietaris i altres titulars de drets.

3. Per al millor assoliment d'aquests principis i finalitats, l'administració ambiental pot subscriure acords o convenis per tal d'establir mesures de conservació i de gestió. En aquest sentit es promourà la figura d'entitat de custòdia del territori com a formula efectiva per assolir els objectius d'aquesta llei, així com estimular la creació i el funcionament d'entitats de custòdia del territori.

Article 3. Deures de col·laboració

1. Tothom té el deure de respectar els espais de rellevància ambiental i l'obligació de reparar el dany que hi causi.

2. Els propietaris i altres titulars de drets sobre terrenys inclosos en els espais de rellevància ambiental han de prestar a l'Administració la col·laboració necessària per a l'assoliment dels objectius d'aquesta llei.

3. La declaració d'un espai de rellevància ambiental no suposa l'obligació dels titulars de suportar l'accés públic a la propietat ni la pèrdua de la gestió ordinària de les seves finques.

4. Les distintes administracions, en el marc de les seves competències i a través dels instruments d'ordenació escaients, han d 'habilitar, quan procedeixi, itineraris i zones per al gaudi públic d'aquests espais.[2]

Article 4. Finançament

1. El Govern de les Illes Balears ha d'habilitar els mitjans humans, materials i econòmics necessaris per al compliment d'allò que disposa aquesta llei.

2. Amb caràcter general, les vies de finançament són les següents:

a) La previsió ordinària dels pressuposts de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

[2] Apartat modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

b) Els recursos procedents de l'Administració de l'Estat i altres administracions públiques via conveni o transferència.
c) Els crèdits derivats de programes procedents de fons europeus.
d) Les aportacions o donacions de persones físiques o jurídiques.

Article 5. Accions de foment

1. El Govern de les Illes Balears ha d'impulsar l'establiment de línies de subvencions, ajudes públiques i mesures compensatòries per tal de promoure el desenvolupament sostenible dels espais de rellevància ambiental i les seves zones d'influència.

2. S'ha de fomentar la cooperació de la població local, agricultors, propietaris i altres sectors interessats en la realització de les tasques de gestió dels espais de rellevància ambiental.

Article 6. Consell Assessor d'Espais de Rellevància Ambiental

1. Es crea el Consell Assessor d'Espais de Rellevància Ambiental de les Illes Balears, el qual, en la seva condició d'òrgan consultiu col·legiat de caràcter científic, ha de tenir com a funció principal informar, quan així s'estableixi, sobre els projectes de disposicions en matèria d'espais de rellevància ambiental i assessorar l'administració ambiental en la presa de decisions quan li ho requereixi.

2. Reglamentàriament s'ha de desplegar la composició i el règim de funcionament d'aquest consell assessor.

TÍTOL I BIS[3]
INSTRUMENTS DE PLANEJAMENT DELS ESPAIS DE RELLEVÀNCIA AMBIENTAL

Article 6 bis. Instruments de planejament dels espais de rellevància ambiental

1. Els instruments de planejament, tant d'ordenació com de planificació, tenen com a finalitat la gestió dels espais de rellevància ambiental d'acord amb els principis inspiradors d'aquesta llei.

2. Els instruments de planejament dels espais de rellevància ambiental poden ser dels tipus següents:

a) Els plans d'ordenació dels recursos naturals.
b) Els plans rectors d'ús i gestió dels parcs naturals, dels paratges naturals i de les reserves naturals.
c) Els plans específics de protecció dels monuments naturals i dels paisatges protegits.
d) Els plans de gestió Natura 2000.

Article 6 *ter.* Procediment d'elaboració

1. El procediment d'elaboració dels instruments de planejament dels espais de rellevància ambiental és el següent, sense perjudici de les previsions particulars, per a cada cas, d'aquesta llei:

a) L'inici del procediment correspon al conseller de Medi Ambient i Territori mitjançant resolució.

[3] Títol afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

Aquesta resolució s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* mitjançant un anunci que contengui un extracte del contingut i que indiqui el lloc web en què es pot accedir a la documentació. També s'ha de posar a disposició de la ciutadania a través dels mitjans telemàtics.

b) La resolució d'inici ha d'anar acompanyada d'una memòria que ha de contenir, com a mínim, la informació següent:
   - Els valors ambientals o d'altre tipus que justifiquen o motiven l'inici del procediment.
   - La descripció del medi o altres característiques rellevants de l'espai.
   - La delimitació de l'àmbit territorial objecte de l'instrument, amb la cartografia corresponent.

c) La resolució d'inici, juntament amb la memòria, s'ha de sotmetre a un tràmit de participació pública prèvia a la redacció de la proposta de pla, de conformitat amb el que preveu l'article 16 de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient, com també l'article 6 de la Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears.

   Aquesta participació s'ha d'articular a través del portal web de transparència del Govern de les Illes Balears i com a mínim en dos dels diaris de major tirada de l'illa corresponent. Addicionalment es podran articular altres mitjans de participació, telemàtics o no telemàtics.

   Els resultats d'aquesta participació s'han de tenir en compte per elaborar el corresponent pla.

d) Una vegada redactada la proposta del pla o instrument s'ha de sotmetre als tràmits següents:
   - Audiència de les persones interessades durant un termini de dos mesos, que s'ha de fer, segons correspongui, directament, per mitjà de les entitats que les agrupin o les representin o mitjançant publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* o mitjans telemàtics. Així mateix, s'han de consultar els interessos socials i institucionals afectats i les associacions que persegueixin els principis i objectius que preveu aquesta llei, en cas de no estar compresos en el supòsit anterior.
   - Consulta de les administracions territorials que, per raó de la matèria, es puguin veure afectades per la iniciativa. En tot cas, s'han de consultar els consells insulars i ajuntaments, quan el pla els afecti. La consulta als ajuntaments es pot fer directament o mitjançant les organitzacions representatives d'aquestes entitats o dels òrgans de participació dels quals formin part. Les administracions territorials consultades s'han de pronunciar en el termini de dos mesos.
   - Informació pública durant un termini de dos mesos. A aquest efecte, s'ha de publicar un anunci en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i s'ha de posar a disposició de la ciutadania a través dels mitjans telemàtics.

   Totes les publicacions i notificacions han d'indicar, com a mínim, el lloc web en què es pot accedir a la documentació i el termini per fer-hi consideracions.

e) La versió resultant de la proposta s'ha de sotmetre a l'informe jurídic de la Secretaria General de la Conselleria de Medi Ambient i Territori.

f) L'aprovació s'ha de fer per decret del Govern de les Illes Balears i s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

2. El procediment caduca si l'instrument de planejament no és aprovat un cop transcorren dos anys comptadors des de la data de publicació de la resolució d'inici. No obstant això, el Consell de Govern pot acordar, per causa justificada en l'expedient, una pròrroga d'aquest termini per un màxim de dos anys.

Article 6 *quater.* Procediment de modificació

1. El procediment de modificació dels instruments de planejament és el mateix que el previst per a la seva elaboració.

2. No obstant el que preveu l'apartat anterior, les modificacions puntuals poden seguir la tramitació simplificada prevista en aquest apartat.

S'entenen per modificacions puntuals les que, atenent el caràcter quantitatiu i qualitatiu de la modificació, no constitueixen un canvi substancial o essencial del pla.

La tramitació simplificada de les modificacions puntuals és la següent:

a) Amb caràcter previ, s'ha de dur a terme un tràmit de participació pública, de conformitat amb el que preveu l'article 16 de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient, com també l'article 6 de la Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears.

   Aquesta participació s'ha d'articular a través del portal web de transparència del Govern de les Illes Balears. Addicionalment es poden articular altres mitjans de participació, telemàtics o no telemàtics.

   Els resultats d'aquesta participació s'han de tenir en compte per determinar l'abast i el contingut de la modificació.

b) L'inici del procediment correspon al conseller de Medi Ambient i Territori, que ha de justificar el caràcter puntual de la modificació i formular una proposta inicial de modificació.

   La resolució d'inici s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* mitjançant un anunci que contengui un extracte del contingut i que indiqui el lloc web en què es pot accedir a la documentació. També s'ha de posar a disposició de la ciutadania a través dels mitjans telemàtics.

c) La proposta inicial de modificació s'ha de sotmetre als tràmits prevists a l'article 6 *ter*, apartat 1.d), durant un termini de vint dies hàbils.

   Totes les publicacions i notificacions han d'indicar, com a mínim, el lloc web en què es pot accedir a la documentació i el termini per fer-hi consideracions.

   Si, com a resultat dels tràmits anteriors, es modifica substancialment la proposta inicial, aquesta s'ha de sotmetre de nou a aquests tràmits.

   Les consideracions rebudes poden no ser tengudes en compte si s'emeten fora del termini previst o no tenen relació directa amb l'objecte de la modificació.

d) La proposta de modificació s'ha de sotmetre a l'informe jurídic de la Secretaria General de la Conselleria de Medi Ambient i Territori.

e) L'aprovació de la modificació s'ha de fer per decret del Govern de les Illes Balears. El decret ha d'incloure la denominació "modificació puntual" en el títol de la disposició i s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

3. Amb l'objectiu d'incorporar la gestió adaptativa en un entorn social i ambiental canviant, els instruments de planejament regulats en aquest títol s'han de revisar periòdicament. En tot cas, s'hauran de revisar almenys cada dotze anys.

Article 6 *quinquies.* Coordinació amb els instruments de planificació sectorial

Els instruments de planejament dels espais de rellevància ambiental han de tenir en compte, en tot allò que sigui necessari, les previsions dels plans i programes sectorials en matèria de riscos, energia, transport, telecomunicacions, demarcació hidrogràfica, protecció civil, planificació forestal, pedreres, turisme, residus, contaminació de les aigües, ordenació del territori, protecció d'espècies i d'hàbitats i protecció del patrimoni històric, entre altres. Tot això sens perjudici del que disposen els articles 7.3, 7.4 i 29.2 d'aquesta llei.

En cas de contradicció entre els plans dels espais de rellevància ambiental i els plans i programes sectorials autonòmics, s'aplicarà la previsió que suposi una major conservació i millora del medi i dels seus elements des del punt de vista de la protecció dels valors naturals.

TÍTOL II
DE L'ORDENACIÓ DELS RECURSOS NATURALS

Article 7. Els plans d'ordenació dels recursos naturals

1. Per tal d'adequar la gestió dels espais de rellevància ambiental als principis inspiradors d'aquesta llei, el Govern de les Illes Balears ha de planificar els recursos naturals mitjançant plans d'ordenació dels recursos naturals.

2. La naturalesa, els objectius, l'abast i el contingut mínim dels plans d'ordenació dels recursos naturals són els establerts a la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.[4]

3. Els instruments d'ordenació territorial, urbanística, energètica, de recursos naturals i, en general, física, contradictoris amb els plans d'ordenació dels recursos naturals s'hi han d'adaptar. Fins que no es faci aquesta adaptació, prevalen les determinacions dels plans d'ordenació de recursos naturals, d'acord amb el que disposa l'article 19.2 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat.[5]

4. Els plans d'ordenació dels recursos naturals poden regular, en funció de la capacitat de càrrega i els objectius de conservació de l'espai, la possibilitat d'admetre, a més d'activitats del sector primari, altres usos compatibles amb els objectius de conservació.

5. El Pla d'ordenació de recursos naturals ha de contenir un estudi de la viabilitat dels sectors econòmics i ha d'identificar i assenyalar les mesures per al foment i la promoció de l'espai. Igualment ha d'establir l'estratègia de comunicació i els mecanismes d'informació i assessorament a la població afectada.

[4] Apartat modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[5] Apartat modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

Article 8. Protecció cautelar[6]

1. Durant la tramitació del procediment per a l'aprovació d'un pla d'ordenació dels recursos naturals, de declaració d'una zona d'especial protecció per a les aus o des de l'acord de Consell de Govern de proposta d'inclusió d'un territori com a lloc d'interès comunitari, no es poden dur a terme actes que suposin una transformació sensible de la realitat física i biològica que pugui arribar a fer impossible o dificultar de forma important la consecució dels objectius pretesos.

2. Una vegada iniciat el procediment d'elaboració d'un pla d'ordenació dels recursos naturals o de declaració d'una zona d'especial protecció per a les aus o des de l'acord de Consell de Govern de proposta d'un lloc d'interès comunitari, i fins que no se'n produeixi l'aprovació, no es pot atorgar cap autorització, llicència o concessió que habiliti per dur a terme actes de transformació sensible de la realitat física o biològica, sense un informe favorable de l'administració ambiental.

L'informe preceptiu de l'administració ambiental és desfavorable quan es vulguin portar a terme actes que puguin transformar de forma sensible la realitat física i biològica de manera que pugui arribar a fer impossible o dificultar de forma important la consecució dels objectius d'ordenació de l'espai.

L'informe, en cas de ser favorable, pot ser condicionat al compliment de mesures adreçades a minimitzar els possibles efectes negatius de l'actuació.

3. La conselleria competent en matèria de medi ambient ha d'emetre l'informe esmentat en els apartats precedents en un termini màxim de noranta dies. Aquest informe s'entén desfavorable si no és emès en aquest termini.

4. Aquestes mesures de protecció cautelar queden sense efecte si caduca el procediment que les ha motivat o en cas d'aprovació del pla d'ordenació dels recursos naturals, de declaració de la zona d'especial protecció per a les aus o d'aprovació de la llista de LIC per la Comissió Europea.

Article 8 bis. Règim de protecció preventiva[7]

1. Sense perjudici del previst a l'article anterior, en el cas de danys mediambientals o amenaça imminent de danys i amb la finalitat d'assegurar la salvaguarda dels valors naturals a protegir, durant la tramitació d'un pla d'ordenació dels recursos naturals o de declaració d'una zona d'especial protecció per a les aus o proposat un territori com a LIC, excepcionalment es poden adoptar, mitjançant acord del Consell de Govern, mesures de protecció preventiva, degudament justificades i limitades als danys mediambientals o amenaça imminent de danys, que es pretengui protegir. Es podran adoptar les següents mesures preventives:

a) La suspensió de l'atorgament de les llicències municipals d'obra major a sòl rústic. A sòl urbà només es produirà la suspensió de llicències municipals per obra major quan així es determini a l'acord d'iniciació de la tramitació del pla ambiental i es determinin en aquest acord els requisits i paràmetres aplicables.
b) La suspensió de l'atorgament de permisos i de concessions mineres.
c) La paralització de les autoritzacions, les concessions, les llicències i els títols administratius habilitants atorgats per les institucions de la comunitat autònoma. En aquest cas, si escau, caldrà d'un informe que analitzi i determini el potencial règim indemnitzatori.

[6] Article modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[7] Article afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

d) La paralització de la tramitació de plans urbanístics amb incidència sobre el territori.

2. Aquestes mesures de protecció preventiva queden sense efecte si caduca el procediment que les ha motivat, en cas d'aprovació del pla d'ordenació dels recursos naturals o de declaració d'una zona d'especial protecció per a les aus o en cas de proposta d'un territori com a LIC.

Article 9. **Procediment d'elaboració**[8]

1. El procediment per elaborar o modificar un pla d'ordenació dels recursos naturals és l'establert als articles 6 *ter* i 6 *quater* d'aquesta llei, respectivament, amb les particularitats previstes en aquest article.

2. La memòria a què es refereix l'article 6 *ter* esmentat ha d'incloure, a més, els objectius i les directrius per a l'ordenació dels recursos naturals de l'àmbit territorial de què es tracti.

TÍTOL III
DELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS

CAPÍTOL I
CATEGORIES D'ESPAIS NATURALS PROTEGITS

Article 10. Concepte

Són espais naturals protegits les zones terrestres i marines de les Illes Balears que siguin declarades com a tals en la forma prevista en aquesta llei atenent la representativitat, la singularitat, la fragilitat o l'interès dels seus elements o sistemes naturals.

Article 11. Categories

Els espais naturals protegits de les Illes Balears es classifiquen, en funció dels béns i valors la protecció dels quals es pretén, en les categories següents:

a) Parcs naturals.
b) Paratges naturals.
c) Reserves naturals, que poden ser integrals i especials.
d) Monuments naturals.
e) Paisatges protegits.
f) *Derogada*[9]

Article 12. Parcs naturals

Són els espais naturals relativament extensos, no transformats sensiblement per l'explotació o l'ocupació humanes que, en consideració a la bellesa de la seva fauna, flora i gea en conjunt, constitueixen una mostra del patrimoni natural de les Illes Balears. La declaració d'un parc natural té per objecte la preservació del seus recursos naturals per a la investigació científica, les finalitats educatives i el gaudi públic de

[8] Article modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[9] Lletra derogada per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

forma compatible amb la seva conservació. No hi tenen cabuda les construccions ni les edificacions de nova planta per a usos residencials o d'altres aliens a la seva finalitat.

Article 13. Paratges naturals

Són els espais naturals relativament extensos en què coexisteixen activitats agrícoles, ramaderes o pesqueres, de transformació agrària i activitats d'altres sectors econòmics que fan compatible la conservació amb el seu desenvolupament sostenible, configurant un paratge de gran interès ecocultural que fa necessària la seva conservació. La declaració d'un paratge natural té per objecte la conservació de tot el conjunt i, alhora, fer possible el desenvolupament harmònic de les poblacions afectades i la millora de les seves condicions de vida, no essent compatibles els altres usos que siguin aliens a aquestes finalitats.

Article 14. Reserves naturals

1. Les reserves naturals són els espais la declaració dels quals persegueix la protecció d'ecosistemes, de comunitats o d'elements biològics que, per la seva raresa, fragilitat, importància o singularitat, requereixen un tractament especial.

2. Les reserves naturals poden ser de dos tipus:

a) Reserves naturals integrals. Són els espais de dimensió moderada que per la seva fragilitat i importància cal preservar de manera integral amb tots els seus elements biòtics i abiòtics, com també tots els processos ecològics naturals que s'hi produeixen, no essent compatibles ni els usos ni l'ocupació humana aliena a finalitats científiques.

b) Reserves naturals especials. Són els espais de dimensió moderada reservats a la preservació d'hàbitats especialment singulars, espècies concretes, formacions geològiques o processos ecològics naturals d'interès especial, on s'admet un ús humà moderat de caràcter tradicional, un ús educatiu i científic i un ús de visita degudament controlat.

Article 15. Monuments naturals

Són monuments naturals els espais o elements de la naturalesa constituïts per formacions de notòria singularitat, raresa o bellesa, que mereixen una protecció especial. Es consideren monuments naturals les formacions geològiques, els elements hidrològics, les formacions biològiques, els jaciments paleontològics i altres elements de la geografia física que reuneixen un interès especial per la singularitat o la importància dels seus valors científics, culturals o paisatgístics.

Article 16. Paisatges protegits

Els paisatges protegits són aquelles zones concretes del medi natural que, pels seus valors estètics i culturals, siguin mereixedors d'una protecció especial.

Article 17. Llocs d'interès científic i microreserves[10]

Derogat

[10] Article derogat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

Article 17 bis. **Inventari d'espais naturals protegits de les Illes Balears**[11]

La conselleria competent en matèria de medi ambient mantindrà actualitzada la informació de manera pública, accessible per internet, de tots els espais naturals protegits de les Illes Balears que inclogui, almenys, la localització, la definició dels límits, els valors i els documents de planificació i gestió.

CAPÍTOL II
RÈGIM GENERAL D'USOS I ZONIFICACIÓ

Article 18. Usos i aprofitaments

1. L'ús i l'aprofitament dels béns i recursos inclosos en l'àmbit d'un espai natural protegit s'ha de realitzar de manera que resulti compatible amb la conservació dels valors que fonamenten la seva declaració.

2. Dins l'àmbit d'un espai natural protegit els usos poden ser permesos, autoritzables o prohibits.

3. Els instruments de planificació o les normes de protecció de cada espai natural protegit establiran la classificació dels usos en aquestes tres categories.

4. Les referències a l'autorització d'usos s'entenen sense perjudici que hagin de ser objecte de llicència urbanística, declaració d'interès general o autorització administrativa de qualsevol altra classe.

Article 19. Usos permesos[12]

1. Amb caràcter general, els usos permesos són tots els compatibles amb els objectius de protecció de cada espai natural protegit.

2. En particular, són usos permesos:

a) Tots els usos i totes les activitats existents en el moment de la declaració de l'espai natural, a excepció dels expressament declarats incompatibles o objecte d'especial regulació en els instruments de planejament mediambiental.
b) Els usos agraris, entesos com els relacionats amb la destinació o la naturalesa de les finques pel fet d'estar vinculats a l'activitat agrària i complementària, en els termes que estableix la legislació agrària.
c) Els usos pesquers tradicionals i altres de no tradicionals que siguin compatibles, segons l'instrument de planificació, amb la finalitat i els objectius de protecció de cada espai natural.

3. Els usos i les activitats permesos no necessiten autorització de l'organisme competent en la gestió i l'administració ambiental de l'espai natural protegit, sens perjudici del que estableix l'apartat 4 de l'article 18 d'aquesta llei.

Article 20. Usos prohibits

1. Són usos prohibits els declarats com a tals en els instruments de planejament mediambiental, en raó de la seva incompatibilitat amb la protecció i per suposar un perill actual, directe o indirecte, per a l'espai natural protegit o qualsevol dels seus elements i valors.

[11] Article afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[12] Article modificat per la Llei 12/2014, de 16 de desembre, esmentada en la nota 1.

2. En cap cas no es poden adquirir per silenci administratiu facultats o drets, ni llicències, ni concessions que comportin usos prohibits en aquesta llei o en les normes i els plans que la despleguin.

Article 21. Usos autoritzables

1. Es consideren usos o activitats autoritzables els previstos com a tals en els instruments de planejament mediambiental per ser, sota determinades condicions, compatibles amb la protecció del medi natural sense deteriorament dels seus valors, com també tots els usos no definits com a permesos o prohibits.

2. Dins l'àmbit territorial dels espais naturals protegits, l'autorització, la llicència o la concessió d'usos i activitats correspon als òrgans competents per raó de la matèria, els quals han de sol·licitar amb caràcter preceptiu, abans de resoldre, informe a l'òrgan competent en matèria d'espais naturals protegits.

3. L'informe ha de limitar els seus pronunciaments a l'adequació de l'ús o de les activitats pretesos amb els objectius de protecció sobre la base de les disposicions contingudes en els instruments de declaració o planificació prevists en aquesta llei i s'ha d'evacuar en el termini de dos mesos des que l'expedient complet tengui entrada al registre de l'esmentat òrgan.

4. Aquest informe serà vinculant, quant als aspectes esmentats a l'apartat anterior, quan sigui desfavorable a l'ús pretès o imposi condicions fonamentades en les disposicions dels instruments de planificació o declaració prevists en aquesta llei.

5. És nul·la de ple dret l'autorització, la llicència o la concessió atorgada contravenint l'informe esmentat a l'apartat anterior.

Article 22. Zonificació dels espais naturals protegits

En l'àmbit territorial dels espais naturals protegits, en funció de les característiques de cada categoria, s'han d'establir zones diferenciades d'acord amb la següent classificació:

a) [13]Zones d'exclusió. Estan constituïdes per aquelles àrees amb major qualitat biològica o que contenguin els elements biòtics o abiòtics més fràgils, amenaçats o representatius.
   L'accés i l'estada de persones en aquestes zones ha de ser regulat en els instruments de planificació i gestió atenent prioritàriament a la seva conservació, tot procurant, alhora, satisfer les finalitats científiques, educatives i de gaudi dels béns de domini públic i dels integrants del patrimoni cultural, en les condicions escaients per a la conservació de l'espai natural.
b) Zones d'ús limitat. Integren aquelles àrees amb una alta qualitat biològica o elements fràgils o representatius en les quals els objectius de conservació admeten un ús públic reduït amb mitjans tradicionals, sense instal·lacions permanents.
c) Zones d'ús compatible. S'han de delimitar amb aquesta denominació les zones en què les característiques del medi natural permetin la compatibilització de la conservació amb els usos agraris, forestals, ramaders, cinegètics i pesquers

[13] Apartat modificat per la Llei 12/2016, de 17 d'agost, esmentada en la nota 1. *Vid.* Acord de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració General de l'Estat – Comunitat Autònoma de les Illes Balears, de 18 de maig de 2017, esmentat en la nota 1.

tradicionals així com usos educatius, recreatius i altres complementaris compatibles amb els objectius de conservació.

d) Zones d'ús general. Constituïdes per aquelles superfícies que, en raó de la menor qualitat relativa dins l'espai natural protegit, o per la seva capacitat d'admetre un major nombre de visitants, puguin servir per a la ubicació d'instal·lacions, activitats i serveis que redundin en benefici de les comunitats locals integrades o pròximes a l'espai natural.

CAPÍTOL III
PROCEDIMENT DE DECLARACIÓ

Article 23. Declaració de parcs, paratges i reserves naturals[14]

1. Els espais naturals protegits a què es refereix l'article 11 d'aquesta llei es declaren per decret del Govern de les Illes Balears.

2. Prèviament a la declaració d'un parc, paratge o reserva naturals, s'ha d'elaborar i aprovar el corresponent pla d'ordenació dels recursos naturals.

No obstant això, es poden declarar sense l'aprovació prèvia d'un pla d'ordenació dels recursos naturals quan la declaració es faci pel procediment d'urgència o excepcionalment quan existeixin raons que ho justifiquin i, en tot cas, quan la declaració es faci per llei del Parlament.

3. La declaració pot preveure, fora de l'àmbit de l'espai natural protegit, una zona perifèrica de protecció per evitar impactes ecològics o paisatgístics procedents de l'exterior. A aquest efecte, la norma de creació ha d'indicar les limitacions necessàries.

4. La declaració pot establir àrees d'influència socioeconòmica, de conformitat amb el que preveu l'article 39 de la Llei 42/2007.

Article 24. Declaració de les figures restants[15]

Derogat

Article 25. Procediment[16]

1. El procediment per declarar o per modificar un espai natural protegit és el previst als articles 6 *ter* i 6 *quater* d'aquesta llei, respectivament.

2. No és necessària aquesta tramitació quan l'acte de declaració trobi el seu assentament en la proposta continguda en un pla d'ordenació dels recursos naturals aprovat prèviament, sense perjudici d'allò que estableix l'apartat següent.

3. Els instruments de declaració que continguin, a més, qualsevol tipus de regulació o règim jurídic, s'han d'aprovar seguint el procediment establert a l'article 6 *ter* d'aquesta llei.

Article 25 bis. Procediment d'urgència[17]

1. La declaració d'un espai natural protegit es pot tramitar pel procediment d'urgència quan s'identifiqui l'existència d'una amenaça sobre els ecosistemes d'una

[14] Article modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[15] Article derogat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[16] Article modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1. Vegeu l'Acord de la Comissió Bilateral Estat-CAIB en relació amb la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[17] Article afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

zona no declarada espai natural protegit o hi concorrin altres circumstàncies que ho justifiquin.

2. La tramitació d'urgència es fa mitjançant un acord del Consell de Govern degudament motivat i implica que:

a) Els terminis prevists en el procediment d'elaboració es redueixen a la meitat.
b) No és necessària l'aprovació prèvia d'un pla d'ordenació dels recursos naturals.
c) Les persones titulars dels terrenys afectats per la declaració estaran obligades a facilitar informació i accés als representants de la Conselleria de Medi Ambient i Territori per tal de verificar l'existència de factors de pertorbació que constitueixen una amenaça a l'entorn natural.
d) L'aplicació de la protecció cautelar a què es refereix l'article 8 i la possibilitat d'adoptar les mesures preventives previstes a l'article 8 bis, ambdós d'aquesta llei.

3. El decret de declaració de l'espai natural protegit ha de contenir el règim bàsic de protecció i els mecanismes jurídics de conservació de l'espai.

4. En tot cas, s'ha de tramitar i aprovar el corresponent pla d'ordenació dels recursos naturals en el termini d'un any des de la declaració de l'espai natural protegit. Transcorregut aquest termini, quedarà sense efecte la declaració tramitada per procediment d'urgència.

CAPÍTOL IV
EFECTES DE LA DECLARACIÓ

Article 26. Declaració d'utilitat pública

La declaració d'un espai natural protegit comporta la declaració d'utilitat pública i interès social, a efectes expropiatoris, dels béns i drets afectats.

Article 27. Dret de tempteig i retracte

1. La declaració d'un espai natural protegit comporta la facultat de l'administració competent per a l'exercici dels drets de tempteig i retracte en les transmissions oneroses de terrenys ubicats en el seu àmbit territorial.

2. El transmetent ha de notificar fefaentment a l'Administració les condicions essencials de la transmissió pretesa o, en el seu cas, còpia fefaent de l'escriptura pública en què s'hagi instrumentat la transmissió. El dret de tempteig es pot exercir en el termini de tres mesos i el de retracte en el d'un any, ambdós comptadors des de la comunicació, que s'ha de fer en tot cas i que és un requisit necessari per a la inscripció de la transmissió en el Registre de la Propietat.

3. [18]Els drets de tempteig i retracte no s'han d'exercir en relació amb les transmissions següents:

En les transmissions de finques de superfície inferior a 10 ha, sigui quina sigui la categoria i la zonificació.

En les transmissions de finques ubicades en les zones d'ús compatible i d'ús general dels paratges naturals.

[18] Apartat modificat per la Llei 9/2018, de 31 de juliol, esmentada en la nota 1.

En les transmissions de finques en relació amb les quals el transmetent hagi formalitzat amb l'administració acords o convenis de gestió o conservació en els quals se subrogui l'adquirent.

En el cas de finques que compleixin parcialment els dos darrers supòsits anteriors, el dret de tempteig i retracte no s'exercirà si la major part de la finca queda afectada per alguna de les causes d'exclusió esmentades

CAPÍTOL V
PLANIFICACIÓ DELS ESPAIS NATURALS

Article 28. Instruments de planificació

Sota les prescripcions dels plans d'ordenació dels recursos naturals, quan la seva existència sigui obligatòria, la planificació dels espais naturals protegits s'ha de fer mitjançant els següents instruments:

a) Els plans rectors d'ús i gestió dels parcs naturals, dels paratges naturals i de les reserves naturals.
b) Els plans específics de protecció dels monuments naturals i dels paisatges protegits.[19]

Article 29. Naturalesa i efectes

1. Els plans rectors d'ús i gestió despleguen les directrius del Pla d'ordenació dels recursos naturals i estableixen la previsió de les actuacions que s'han de dur a terme, en particular les relatives a investigació, ús públic i protecció i millora dels valors ambientals i promoció socioeconòmica.

2. Els plans rectors d'ús i gestió tenen caràcter vinculant per a les administracions i els particulars i prevalen sobre el planejament territorial i urbanístic. Quan les seves determinacions són incompatibles amb la normativa territorial i urbanística en vigor, aquesta última s'ha de revisar d'ofici per adaptar-la a les prescripcions del Pla d'ús i gestió.

Article 30. Contingut

1. Els plans rectors d'ús i gestió han de contenir almenys:

a) La zonificació de l'espai d'acord amb les disposicions del Pla d'ordenació dels recursos naturals amb delimitació dels usos prioritaris a cada zona.
b) Les normes de regulació d'usos i activitats, per al cas que sigui necessari completar les del Pla d'ordenació dels recursos naturals.
c) Els criteris i les normes generals de protecció, gestió i millora dels valors naturals, especialment quant a l'aprofitament dels recursos naturals.
d) L'estratègia de comunicació per difondre els valors naturals de l'espai.
e) El programa economicofinancer.
f) La concreció de mesures que impulsin la qualitat de vida de les poblacions afectades, així com, si escau, de les mesures de compensació i d'incentivació d'acord amb el que estableix aquesta llei.

[19] Lletra modificada per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

g) En els casos d'existència d'àmbit marí, el Pla rector d'ús i gestió ha d'establir els criteris bàsics perquè l'òrgan competent en matèria de pesca elabori, en col·laboració amb l'administració mediambiental, el corresponent pla de pesca.

2. Les necessitats econòmiques per a la concessió d'ajudes i subvencions han de ser pressupostades en l'exercici immediatament posterior a l'entrada en vigor de cada pla rector d'ús i gestió.

Article 31. Procediment d'aprovació[20]

1. El procediment per elaborar o modificar un pla rector d'ús i gestió és l'establert en els articles 6 *ter* i 6 *quater* d'aquesta llei, respectivament, amb les particularitats previstes en aquest article.

En el cas dels plans rectors d'ús i gestió dels parcs nacionals cal tenir en compte, a més, el que estableixi la normativa bàsica estatal en matèria de parcs nacionals.

2. La memòria que acompanya la resolució d'inici únicament és preceptiva quan hi hagi nova informació no recollida en el pla d'ordenació dels recursos naturals i aquesta sigui determinant per al contingut del pla rector d'ús i gestió.

3. Els plans rectors d'ús i gestió tenen una vigència indefinida. No obstant això, han de ser revisats periòdicament i, en tot cas, cada deu anys.

4. Les actuacions previstes en els plans rectors d'ús i gestió s'han de concretar i desenvolupar a través dels programes anuals d'execució, que s'aproven mitjançant resolució de l'òrgan gestor de l'espai natural protegit.

Article 32. Plans específics de protecció[21]

1. Els monuments naturals i els paisatges protegits que no es troben incardinats en parcs, paratges o reserves naturals han de comptar amb un pla específic de protecció.

2. Aquestes normes han de contenir almenys les mesures de conservació, la regulació dels usos i el règim d'autoritzacions, sempre d'acord amb el Pla d'ordenació dels recursos naturals, si n'hi ha, i, amb caràcter general, han d'establir les condicions necessàries per a la seva supervivència i la seva pacífica contemplació.

3. El procediment per elaborar o modificar els plans específics de protecció és el previst als articles 6 *ter* i 6 *quater* d'aquesta llei, respectivament.

4. És d'aplicació a les normes de protecció l'establert a l'article 29.2 per als plans rectors d'ús i gestió.

CAPÍTOL VI
GESTIÓ DELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS

Article 33. Gestió i administració

1. La gestió i l'administració ambiental dels espais naturals protegits correspon a la conselleria competent en matèria de medi ambient que pot desenvolupar-la mitjançant ens instrumentals. Aquesta conselleria ha de conèixer i informar preceptivament sobre tots els plans i projectes de disposicions generals que afectin o puguin afectar els espais naturals protegits.

[20] Article modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[21] Títol, apartats 1 i 3 modificats per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

2. Per a la presa de decisions en la gestió mediambiental dels espais naturals protegits s'han de constituir autoritats de gestió per donar entrada als ajuntaments i consells de l'àmbit territorial així com una representació adequada de propietaris i altres titulars de drets dins els espais naturals protegits. Reglamentàriament es determinaran les seves competències.

3. En la composició de les autoritats de gestió s'ha de donar entrada a representants dels ajuntaments i consells de l'àmbit territorial proporcionalment a la seva aportació econòmica i als altres criteris que es determinin reglamentàriament.

4. Les autoritats de gestió s'adscriuen a l'organisme competent en la gestió i l'administració ambiental dels espais naturals protegits.

Article 34. Juntes assessores

1. Els parcs, els paratges naturals i les reserves naturals disposaran d'un òrgan consultiu i de participació dels propietaris, dels representants d'interessos socials i econòmics afectats i de les entitats i organitzacions la finalitat de les quals sigui la conservació de la natura, que es denomina Junta Assessora.

2. Les juntes assessores es creen de conformitat amb la normativa vigent de règim jurídic per a la creació d'òrgans col·legiats. Les juntes assessores s'adscriuen a l'organisme competent per a la gestió i administració ambiental dels espais naturals protegits.

TÍTOL IV
DE LA XARXA ECOLÒGICA EUROPEA 'NATURA 2000'

Article 35. Xarxa ecològica europea 'Natura 2000'

1. Les zones especials de conservació i les zones d'especial protecció per a les aus declarades a les Illes Balears s'integren a la xarxa ecològica europea 'Natura 2000'.

2. La declaració d'aquestes zones té com a objecte contribuir a garantir la biodiversitat en el marc europeu mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres existents en el territori de les Illes Balears d'acord amb la normativa comunitària, tenint en compte, alhora, les exigències econòmiques, socials i culturals així com les particularitats de les Illes Balears.

Article 36. Zones especials de conservació

1. Les zones especials de conservació són els espais delimitats per a garantir el manteniment o, si n'és el cas, el restabliment en un estat de conservació favorable, dels tipus d'hàbitats naturals d'interès comunitari i dels hàbitats de les espècies d'interès comunitari, establerts d'acord amb la normativa europea.

2. Un cop aprovades o ampliades les llistes de LIC per la Comissió Europea, aquests es declararan com a ZEC pel Consell de Govern mitjançant l'aprovació del corresponent pla de gestió, sense perjudici de l'adopció d'altres mesures de conservació de les previstes a l'article 38 d'aquesta llei.[22]

[22] Apartat modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

3. El procediment de declaració d'una ZEC i d'elaboració del corresponent pla de gestió es tramita conjuntament, de conformitat amb el previst a l'article 6 ter d'aquesta llei.

El procediment de modificació és el previst a l'article 6 *quater* d'aquesta llei.[23]

Article 37. Zones d'especial protecció per a les aus[24]

1. Les zones d'especial protecció per a les aus són els espais delimitats per a l'establiment de mesures de conservació especials per tal d'assegurar la supervivència i la reproducció de les espècies d'aus, en particular, d'aquelles incloses en l'annex IV de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat, i de les aus migratòries no incloses en l'esmentat annex però l'arribada de les quals sigui regular.

2. Les zones d'especial protecció per a les aus es declaren per acord del Consell de Govern, seguint el procediment previst a l'apartat 1 de l'article 6 ter d'aquesta llei.

El procediment de modificació és el previst a l'article 6 *quater* d'aquesta llei.

Article 38. Mesures de conservació a la xarxa 'Natura 2000'

1. El Govern de les Illes Balears fixarà les mesures de conservació necessàries que implicaran, si n'és el cas, plans de gestió adequats, específics o integrats en altres instruments de planificació, i les apropiades mesures reglamentàries, executives o contractuals, que responguin a les exigències ecològiques dels tipus d'hàbitats i de les espècies d'interès comunitari presents a les zones que formin part de la xarxa ecològica europea 'Natura 2000'.

2. En aquestes zones, les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències, han vetllar per evitar el deteriorament dels hàbitats naturals, dels hàbitats de les espècies així com també les alteracions que repercuteixin en les espècies que han motivat la designació de les zones, en la mesura que les esmentades alteracions puguin tenir un efecte apreciable pel que fa als objectius de conservació.

3. Les mesures reglamentàries de conservació i, si escau, els plans de gestió per a aquestes zones s'aproven per decret del Govern de les Illes Balears. Aquestes mesures s'han de revisar en un termini no superior a dotze anys per tal de comprovar l'eficàcia de les mesures implementades i, si pertoca, modificar-les.[25]

Article 39. Avaluació de repercussions[26]

1. Les repercussions dels plans, els programes i els projectes que, sense tenir relació directa amb la gestió d'un lloc de la Xarxa Natura 2000, o sense que siguin necessaris per a aquesta gestió, puguin afectar de manera apreciable els llocs o espais esmentats, ja sigui individualment o en combinació amb altres plans, programes o projectes, s'han d'avaluar tenint en compte els objectius de conservació del lloc, de conformitat amb el que disposa la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.

Els plans, els programes i els projectes que puguin afectar espais de la Xarxa Natura 2000, però que estan sotmesos a l'avaluació ambiental no només per aquesta

[23] Apartat afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[24] Article modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[25] Apartat modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[26] Article modificat per la Llei 12/2016, de 17 d'agost, esmentada en la nota 1. Els apartats 1, 2, 3, 4 i 5 han estat modificats, en darrer terme, per la Llei 9/2018, de 31 de juliol, esmentada en la nota 1.

possible afecció, s'han de sotmetre directament al procediment d'avaluació ambiental que correspongui, dins els procediments que preveuen la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears, en els quals s'han d'avaluar adequadament les repercussions al lloc de la Xarxa Natura 2000.

Els plans, els programes i els projectes que puguin afectar espais de la Xarxa Natura 2000, i que podrien haver-se de sotmetre a l'avaluació ambiental només per aquesta possible afecció, seguiran el procediment previst en els apartats següents d'aquest article a fi de determinar, mitjançant el certificat oportú, si el pla, el programa o el projecte té relació directa amb la gestió del lloc de la Xarxa Natura 2000 o és necessari per a aquesta gestió, i també si afecta o no de manera apreciable el lloc esmentat.

2. L'òrgan promotor ha de presentar davant l'òrgan substantiu una sol·licitud a la qual s'adjuntarà una còpia del pla, el programa o el projecte i un document que contengui, com a mínim, la informació següent: la descripció i la localització del pla, el programa o el projecte i de totes les accions susceptibles de produir impactes, la descripció del medi afectat, els impactes principals que es preveuen sobre el medi ambient tenint en compte els objectius de conservació de l'espai i les mesures correctores o protectores per minimitzar-los.

L'òrgan substantiu trametrà a la direcció general competent en matèria de la Xarxa Natura 2000 la sol·licitud i la documentació esmentada.

En el cas que la documentació adjunta no s'adeqüi al contingut mínim establert, la direcció general competent podrà requerir l'esmena de les deficiències, llevat que aquesta pugui comprovar la informació per tècniques telemàtiques o la documentació es trobi en poder de l'administració autonòmica, d'acord amb el que preveu la normativa en matèria de simplificació administrativa.

3. En el cas de projectes subjectes també a l'informe que preveu l'article 21 d'aquesta llei, la direcció general competent en matèria d'espais de rellevància ambiental emetrà els informes sobre l'objecte previst en l'article esmentat i l'avaluació de repercussions d'aquest, respectivament.

En el cas que el contingut de l'informe a què es refereix l'article 21 sigui desfavorable, la direcció general competent en matèria de la Xarxa Natura 2000, amb l'audiència prèvia al promotor i a l'òrgan substantiu, ha de dictar una resolució de finalització del procediment, sense necessitat de realitzar l'avaluació de les repercussions, per inviabilitat del projecte.

El caràcter desfavorable de l'informe podrà ser-ho a la totalitat del projecte o a alguna de les seves parts. En el cas de ser parcial, en l'audiència al promotor i a l'òrgan substantiu se'ls consultarà sobre el seu interès a seguir la tramitació a la part del projecte no afectada per la inviabilitat.

4. La direcció general competent en matèria de la Xarxa Natura 2000, amb informe tècnic previ, ha de dictar una resolució que certifiqui si el pla, el programa o el projecte:

a) Té relació directa amb la gestió del lloc de la Xarxa Natura 2000 o és necessari per gestionar-lo.
b) Pot afectar el lloc de manera apreciable, ja sigui individualment o en combinació amb altres plans, programes o projectes.

La resolució es dictarà en el termini de dos mesos des de l'entrada de la sol·licitud en el registre de l'òrgan competent.

En el cas que s'apreciï que els plans, els programes o els projectes poden afectar el lloc, la resolució pot manifestar, de manera motivada, que, al seu criteri, el pla, el programa o el projecte és manifestament inviable, per raons ambientals o perquè es tracta d'un supòsit substancialment anàleg a algun altre sobre el qual l'òrgan ambiental ja ha emès un informe desfavorable o un acord d'inadmissió per raons ambientals.

5. Si la resolució certifica que el pla, el programa o el projecte té relació amb la gestió del lloc o no afecta el lloc de manera apreciable, aquesta circumstància es comunicarà a l'òrgan substantiu i el procediment es considerarà conclòs.

Llevat de circumstàncies especials que constin en l'expedient, es considera que el pla, el programa o el projecte té una relació directa amb la gestió del lloc o fa falta per a la gestió quan representa una execució o un desenvolupament de les mesures o les accions que conté el pla de gestió del lloc en qüestió.

6. Si la resolució certifica una afecció apreciable possible, s'han de seguir els tràmits següents:

a) Si la resolució es limita a certificar una afecció apreciable possible, s'ha de comunicar a l'òrgan substantiu, i s'ha d'instar el promotor a presentar, davant l'òrgan substantiu, la sol·licitud d'inici de l'avaluació ambiental i la documentació annexa, que ha d'incloure l'estudi de les repercussions ambientals, d'acord amb les previsions de la Llei 21/2013 i la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.
b) Si la resolució determina, a més, que, a criteri seu, el pla, el programa o el projecte és manifestament inviable per les raons esmentades, també s'ha de comunicar a l'òrgan ambiental que pertoqui.

La resolució, en el cas que correspongui a la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears, ha d'incloure l'acord d'elevar a l'òrgan ambiental una proposta d'informe desfavorable i de lliurar-li un còpia íntegra de l'expedient. L'òrgan ambiental ha de donar audiència al promotor i a l'òrgan substantiu sobre la proposta, perquè dins el termini de deu dies puguin presentar les al·legacions, els documents i les informacions que estimin oportuns. Un cop hagi transcorregut aquest termini, l'òrgan ambiental pot resoldre informar desfavorablement sobre el pla, el programa o el projecte per les raons que figuren en la resolució de certificació, o optar, motivadament, per instar el promotor a presentar, davant l'òrgan substantiu, la sol·licitud d'inici de l'avaluació ambiental i la documentació annexa, que ha d'incloure l'estudi de les repercussions ambientals, d'acord amb el que preveuen la Llei 21/2013 i la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

7. La resolució que certifica l'afecció o la no-afecció apreciable no pot ser objecte de recurs, sens perjudici dels recursos que, si escau, siguin procedents en les vies administrativa i judicial contra l'acte pel qual s'autoritza el projecte, el pla o el programa.

L'informe de l'òrgan ambiental esmentat en l'apartat 6 d'aquest article no pot ser objecte de recurs, sens perjudici dels recursos que, si n'és el cas, siguin procedents en les vies administrativa i judicial contra l'acte pel qual s'autoritza el projecte, el pla o el programa.

8. En el cas de projectes o activitats subjectes a la declaració responsable o la comunicació prèvia, les funcions atribuïdes a l'òrgan substantiu corresponen a l'òrgan competent de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

9. El conseller competent en matèria de medi ambient pot dictar instruccions sobre el procediment i les pautes d'interpretació de la norma, amb la finalitat d'agilitar les tramitacions i unificar els criteris interpretatius.

TÍTOL IV bis
PLANS I PROJECTES DE GESTIÓ I ACTIVITATS AMBIENTALS[27]

Article 39 bis. Plans i projectes de gestió ambiental que afectin espais de rellevància ambiental[28]

Derogat

Article 39 ter. Activitats ambientals a espai de rellevància ambiental[29]

Derogat

TÍTOL V
DELS PARCS NACIONALS A LES ILLES BALEARS

Article 40. Proposta de declaració

El Consell de Govern, oït el Consell Assessor d'Espais de Rellevància Ambiental, pot proposar a l'Estat la declaració com a parc nacional d'un espai natural de les Illes Balears que compleixi les condicions que estableixi la normativa bàsica estatal per a ser declarat com a tal.

Article 41. Gestió

1. La gestió i l'administració ambiental dels parcs nacionals de les Illes Balears corresponen a la conselleria competent en matèria de medi ambient que pot desenvolupar-les mitjançant ens instrumentals.

2. Per a la presa de decisions en la gestió mediambiental dels parcs nacionals es poden constituir, mitjançant acords o convenis, autoritats de gestió per donar entrada a altres administracions públiques així com als representants de titulars de drets dins els espais naturals protegits. El president de l'autoritat de gestió l'ha de nomenar el conseller de Medi Ambient.

Les autoritats de gestió s'adscriuen a l'organisme competent en la gestió i l'administració ambiental dels espais naturals protegits.

3. Per tal de vetllar per l'acompliment de les normes establertes en interès dels parcs nacionals i com a òrgan de participació de la societat, s'ha de constituir un patronat en el qual han d'estar representades les administracions públiques, els propietaris i les institucions, associacions i organitzacions relacionades amb el parc o les finalitats de les quals concordin amb els principis inspiradors d'aquesta llei.

El president del patronat l'ha de nomenar el conseller de Medi Ambient. El nombre dels representants designats pel Govern de les Illes Balears i el dels designats pel Govern de la nació han de ser paritaris.

---

[27] Títol afegit per la Llei 6/2009, de 17 de novembre, esmentada en la nota 1.
[28] Article derogat per la Llei 12/2016, de 17 d'agost, esmentada en la nota 1.
[29] Article derogat per la Llei 12/2016, de 17 d'agost, esmentada en la nota 1.

Els patronats es creen de conformitat amb la normativa vigent de règim jurídic per a la creació d'òrgans col·legiats i s'adscriuen a l'organisme competent per a la gestió i l'administració ambiental dels espais naturals protegits.

TÍTOL V bis
XARXA D'ÀREES DE LLEURE A LA NATURA[30]

Article 41 bis. Xarxa d'Àrees de Lleure a la Natura

La Xarxa d'àrees de gaudi en la natura, adscrita a la conselleria competent en matèria de medi ambient, ha d'integrar les instal·lacions i els equipaments de titularitat autonòmica i, a petició pròpia, els de titularitat insular, local i privada, relacionats amb els usos recreatius, educatius, culturals i similars, com ara refugis, albergs, cases de colònies, àrees recreatives, àrees d'acampada i altres recursos de naturalesa anàloga.[31]

No obstant això, es poden adscriure a la xarxa instal·lacions i/o equipaments d'altres administracions públiques i altres instal·lacions i/o equipaments de titularitat autonòmica situats fora d'espais de rellevància ambiental i de característiques anàlogues, només a l'efecte, en aquest darrer cas, de garantir la unitat de gestió d'aquestes instal·lacions.

Article 41 ter. Pla especial de la Xarxa d'Àrees de Lleure a la Natura

1. Les instal·lacions i/o els equipaments a què es refereix l'article anterior, inclosos dins el Pla especial de la Xarxa d'Àrees de Lleure a la Natura, quan hi estiguin prevists amb un grau de detall suficient, es consideren activitats relacionades amb la destinació i la naturalesa de les finques i no requereixen la declaració d'interès general que estableix l'apartat 3 de l'article 22 de la Llei 6/1997, de 8 de juliol, del sòl rústic de les Illes Balears.

No obstant això, s'han de sotmetre a informe previ de l'ajuntament i del consell insular corresponent, que s'ha d'emetre en el termini d'un mes. L'informe del consell és vinculant, encara que, transcorregut aquest termini sense que s'hagi tramès l'informe, es poden prosseguir les actuacions i no tenir en compte l'informe emès fora de termini.

2. [32]El procediment per elaborar o modificar els plans a què es refereix l'apartat anterior és el que estableixen, respectivament, els articles 6 *ter* i 6 *quater* d'aquesta llei, amb les particularitats següents:

a) S'ha de sotmetre als tràmits prevists als articles 21 i 39 d'aquesta llei.
b) La participació d'altres conselleries s'ha de limitar a les competents en matèria d'esports i joventut, educació i cultura, ordenació del territori, energia, mobilitat, turisme i, en tot cas, als ajuntaments i als consells insulars afectats pel pla.

[30] Títol afegit per la Llei 6/2009, de 17 de novembre, esmentada en la nota 1.
[31] Paràgraf modificat per la Llei 12/2014, de 16 de desembre, esmentada en la nota 1.
[32] Apartat modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

TÍTOL VI
ALTRES DISPOSICIONS

Article 42. Compatibilitat de les diferents categories d'espais de rellevància ambiental

1. Dins un mateix àmbit territorial poden coexistir diferents figures de protecció si ho requereixen les seves particulars característiques i resulta convenient per a la consecució de la protecció dels valors naturals.

2. En aquests casos, els instruments de planejament han de ser coordinats per posar en valor les previsions de l'instrument preexistent o unificar-se a fi que els règims aplicables en funció de cada categoria d'espai natural protegit o espai protegit Xarxa Natura 2000 conformin un tot coherent.[33]

3. El plans de gestió que s'elaborin per a espais que ja disposin d'un pla d'ordenació dels recursos naturals desenvoluparan les directrius i els criteris del referit pla d'ordenació.[34]

Article 43. Denominacions

1. Les denominacions de les diferents categories esmentades en aquesta llei s'han de fer servir únicament per als espais naturals que es declarin d'acord amb aquesta llei i amb la seva normativa de desenvolupament.

2. Sense perjudici del que prevegi en cada moment la legislació vigent en matèria de patents i marques, es prohibeix l'ús de la denominació de les zones protegides sense permís exprés de la conselleria competent en matèria de biodiversitat.

3. Sempre respectant la normativa sectorial i en especial la de caire agroalimentari, les produccions dels espais naturals protegits i de les seves àrees d'influència socioeconòmica podran utilitzar, prèvia autorització de l'organisme competent en matèria de medi ambient, una etiqueta de productes referenciada en el nom de l'espai natural protegit.

Article 44. Senyalització

1. L'òrgan ambiental ha d'instal·lar senyals informatius en l'àmbit territorial dels espais de rellevància ambiental de conformitat amb la normativa de senyalització que estableixi el Govern de les Illes Balears.

2. La instal·lació d'aquests senyals comporta l'obligació dels titulars de dret de donar pas i permetre el desenvolupament de les tasques necessàries per a la col·locació, conservació i renovació d'aquests.

Article 45. Convenis i servituds d'interès mediambiental

1. El Govern de les Illes Balears pot subscriure acords o convenis amb el titulars de drets sobre terrenys inclosos en espais naturals protegits per tal que aquests acceptin, a canvi d'una contraprestació econòmica o d'altre tipus, el desenvolupament de tasques i actuacions relacionades amb la gestió mediambiental que impliquin limitacions de les activitats, dels usos o dels aprofitaments que excedeixin del contingut normal del dret de propietat.

[33] Apartat modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[34] Apartat afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

2. Els titulars poden cedir els seus drets de manera selectiva i les limitacions poden afectar només una part de la finca.

3. Aquests acords o convenis poden consistir en la constitució d'una servitud que s'ha d'inscriure en el Registre de la Propietat.

TÍTOL VII
RÈGIM D'INFRACCIONS, SANCIONS I POLICIA ADMINISTRATIVA

CAPÍTOL I
PRINCIPIS GENERALS

Article 46. Potestat sancionadora

1. La potestat sancionadora en relació amb el règim previst en aquesta llei correspon a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. La potestat sancionadora s'ha d'exercir seguint els tràmits establerts per la normativa reguladora del procediment a seguir per l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears en l'exercici de la potestat sancionadora.

3. El titular de la direcció general competent en matèria de protecció d'espais naturals és l'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador.

4. La competència per resoldre els procediments sancionadors correspon:

- Al titular de la direcció general competent en matèria de protecció d'espais naturals, per a les infraccions lleus.
- Al titular de la conselleria competent en matèria de medi ambient, per a les infraccions greus
- Al Consell de Govern, per a les infraccions molt greus.

5. Les autoritats i els òrgans de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears competents per imposar sancions d'acord amb aquesta llei poden accedir a les dades relatives als subjectes infractors que estiguin directament relacionades amb la investigació dels fets constitutius d'infracció, sense necessitat de consentiment previ del titular de les dades, amb les garanties de seguretat, integritat i disponibilitat, de conformitat amb l'establert en la normativa en matèria de protecció de dades. Aquest accés s'ha d'articular mitjançant consulta a les plataformes d'intermediació de dades o qualssevol altres sistemes electrònics habilitats a tal efecte.[35]

Article 47. Mesures provisionals

1. L'òrgan competent per a acordar l'inici del procediment sancionador pot adoptar mesures cautelars per tal d'evitar la continuació de la infracció o l'agreujament del mal causat, mitjançant un acte motivat.

2. Aquestes mesures provisionals han de ser congruents amb la naturalesa de la infracció i proporcionades a la seva gravetat.

3. Abans de l'inici del procediment, el conseller competent en matèria de medi ambient pot adoptar mesures cautelars en casos d'urgència i en aquells altres en què l'afectació dels interessos públics ho requereixi.

[35] Apartat afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

4. En cas d'infracció flagrant o dany greu i imminent al medi ambient, l'agent de medi ambient, en compliment de les obligacions derivades de la seva tasca, ha d'ordenar la paralització de l'activitat, sota els principis de legalitat, precaució i proporcionalitat, atenent sempre la gravetat del fet. En qualsevol cas, ha de fer constar a l'acta d'inspecció l'ordenament de la paralització immediata de l'activitat i advertir al presumpte infractor que la desobediència pot donar lloc a la responsabilitat penal o administrativa que derivi de la comissió de la infracció o del fet delictiu presumptes.[36]

Així mateix, podrà decomissar els instruments utilitzats, per evitar la continuïtat del dany ocasionat per l'activitat presumptament infractora, com també els efectes, recursos, objectes o productes directament obtinguts.[37]

5. Les mesures provisionals poden consistir en la paralització de l'activitat quan aquesta no tengui títol habilitant, no hagi estat sotmesa al tràmit previst a l'article 39 d'aquesta llei i pugui afectar els hàbitats o les espècies presents en l'espai protegit Xarxa Natura 2000 d'acord amb els precedents administratius.[38]

Article 48. Facultat inspectora

1. Sense perjudici de la competència d'altres administracions, la inspecció, vigilància i el control de les matèries objecte d'aquesta llei corresponen a la conselleria competent en matèria de medi ambient la qual promourà els mecanismes de control necessaris amb els altres òrgans de l'Administració autonòmica i de la resta d'administracions públiques.

2. Els cossos d'inspecció, vigilància i control de la Conselleria de Medi Ambient, als quals se'ls atribueixin aquestes funcions, tenen la condició d'agents de l'autoritat sempre que les despleguin en compliment d'aquesta llei i acreditin la seva condició i actuació amb la corresponent documentació.

CAPÍTOL II
INFRACCIONS

Article 49. Infraccions[39]

1. Constitueixen infraccions administratives les actuacions o omissions doloses o culposes comeses dins els espais de rellevància ambiental tipificades en aquesta llei.

2. Són responsables de les infraccions previstes en aquesta llei les persones físiques o jurídiques que realitzin el fet tipificat per elles mateixes o conjuntament, o per mitjà d'una altra de qui se serveixen com a instrument.

3. Quan la persona responsable dels fets comesos sigui menor de divuit anys, responen solidàriament del pagament de les sancions pecuniàries que se li imposin els seus pares, tutors, acollidors i guardadors legals o de fet, per aquest ordre, en raó a l'incompliment de l'obligació imposada a aquests que comporta un deure de prevenir la infracció administrativa que s'imputi als menors.

4. Quan no sigui possible determinar el grau de participació de les distintes persones que haguessin intervingut en la realització de la infracció, la responsabilitat

[36] Apartat afegit per la Llei 8/2019, de 19 de febrer, esmentada en la nota 1.
[37] Paràgraf afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[38] Apartat afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[39] Article modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

serà solidària, sens perjudici del dret a repetir front a la resta de participants per part d'aquell o aquells que haguessin fet front a les responsabilitats.

5. Les persones titulars dels vehicles, les embarcacions o les aeronaus, amb o mitjançant els quals s'hagi comès una infracció, tenen l'obligació de facilitar a l'administració la identificació del conductor responsable de la infracció. En cas d'incompliment d'aquesta obligació, previ requeriment de l'administració, seran responsables subsidiaris de la infracció.

Les persones titulars dels vehicles, les embarcacions o les aeronaus amb els quals s'hagi comès una infracció són responsables subsidiàries en cas d'impagament de la multa imposada al conductor.

El o la responsable que hagi satisfet la multa té dret de reemborsament contra la persona infractora.

6. Les infraccions administratives es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 50. Infraccions lleus

1. Es consideren infraccions administratives lleus:

a) L'alteració de les condicions d'un espai o dels seus productes mitjançant l'ocupació, l'emprimada, la tala, l'arrabassament, el moviment de terres, l'extracció de materials o altres accions, sense autorització.
b) La captura, la mort o la persecució injustificades d'animals silvestres en els supòsits en els quals sigui necessària autorització administrativa.
c) L'abandonament, fora dels llocs destinats a aquesta finalitat, de brossa, deixalles, residus o altres materials sòlids o líquids aliens al medi natural.
d) La circulació de qualsevol tipus de vehicle motoritzat camp a través o per pistes forestals l'ús de les quals s'hagi determinat com a restringit, sense autorització; igualment, la navegació per les zones de l'àmbit marí de navegació prohibida o restringida, sense autorització.
e) Dificultar l'acció dels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància dels espais.
f) L'acampada, el bivac i la pernocta a l'aire lliure, sense autorització o incomplint-ne les condicions.
g) Fer foc, sense autorització o incomplint-ne les condicions.
h) L'organització d'actes multitudinaris dins els espais naturals sense la preceptiva autorització. No es consideren com a tals les festes que se celebrin amb caràcter privat o familiar i finalitat no comercial en les cases existents i voltants immediats.

2. Així mateix són infraccions administratives lleus la vulneració d'altres normes específiques contingudes en les disposicions normatives i en els instruments de planificació, protecció i gestió referides a: zones d'accés restringit, equipaments, limitacions establertes en relació amb l'afecció a elements de la flora, fauna i gea, instal·lacions i construccions, aprofitaments forestals, estacionament de vehicles, senyalitzacions i tancaments, activitats cinegètiques, piscícoles, esportives, recreatives, comercials, energètiques, activitats relacionades amb la investigació, vídeo i fotografia, activitats subjectes a avaluació d'impacte ambiental, aigües residuals i altres activitats que figurin en les disposicions normatives i en els instruments de planificació.

3. Amb independència de l'àmbit territorial on es cometi, es considera infracció administrativa l'ús de les denominacions i els anagrames dels espais de rellevància ambiental sense autorització.

4. Constitueixen igualment infraccions administratives lleus les previstes en els dos articles següents quan, per l'escassa entitat, no siguin mereixedores de la qualificació de greus o molt greus.

Article 51. Infraccions greus

Són infraccions administratives greus:

a) Les conductes previstes en les lletres a, b, d, g i h de l'apartat 1 i les previstes en l'apartat 2 de l'article anterior quan es produeixin danys significatius al medi natural o es duguin a terme amb finalitats de caràcter comercial o empresarial.
b) L'obstrucció a l'actuació dels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància de l'espai natural.
c) La introducció d'espècies de flora i fauna silvestres sense autorització.
d) L'alteració dels processos ecològics que siguin fonamentals per a la integritat dels ecosistemes.
e) Fer foc en llocs prohibits.
f) L'acampada, el bivac i la pernocta a l'aire lliure en llocs prohibits.
g) La destrucció de la senyalització.
h) L'organització d'actes multitudinaris en les zones on estigui prohibit.
i) Les accions que atemptin de forma greu contra la flora, la fauna o la configuració geològica dels espais naturals, sempre que el dany sigui reversible.
j) La utilització o l'alliberament d'organismes modificats genèticament en els espais de rellevància ambiental sense la preceptiva autorització de l'administració autonòmica.[40]

Article 52. Infraccions molt greus

Tenen la consideració d'infraccions molt greus:

a) La utilització de productes químics, substàncies biològiques, la realització d'abocaments o el vessament de residus que alterin les condicions d'habitabilitat dels espais amb dany als valors que contenen.
b) Els incendis deliberats de massa forestal arbòria a l'interior dels espais.
c) Les conductes previstes en les lletres a, b, d, g i h de l'apartat 1 i les previstes en el apartat 2 de l'article 50 quan produeixin danys molt greus al medi natural.
d) Les alteracions deliberades i irreversibles dels hàbitats dels espais naturals en contra de la seva normativa o planificació.

Article 53. Prescripció de les infraccions

Les infraccions previstes en aquesta llei prescriuen als quatre anys, les molt greus; als dos anys, les greus; i en el termini d'un any les lleus. La prescripció de la infracció no comporta la impossibilitat d'exigir la restauració del medi natural i la reposició al seu estat anterior.

[40] Lletra afegida per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

CAPÍTOL III
SANCIONS

Article 54. Sancions

1. Les infraccions tipificades en els articles anteriors han de ser sancionades amb les multes següents:

- Les infraccions lleus, amb multa de 100 a 6.000 euros.
- Les infraccions greus, amb multa de 6.001 fins a 100.000 euros.
- Les infraccions molt greus, amb multa de 100.001 fins a 450.000 euros.

2. La quantia de les sancions imposades per infraccions greus o molt greus pot incrementar-se fins al límit del 120% del benefici il·lícit obtingut pel subjecte infractor, fins al límit de 3.000.000 d'euros.

3. A més de les sancions pecuniàries relacionades a l'apartat anterior, la comissió d'infraccions greus o molt greus pot comportar també:

a) La suspensió del dret a obtenir o percebre subvencions o ajudes públiques de la comunitat autònoma en les matèries relacionades amb l'objecte d'aquesta llei, per un termini d'un any en el cas d'infraccions greus, i d'entre dos i quatre anys en el cas d'infraccions molt greus.
b) Inhabilitació de l'infractor per ser titular d'autoritzacions, de llicències i de concessions administratives, o la seva revocació en els mateixos terminis que la lletra a) anterior.
c) El tancament de l'establiment o la suspensió de l'activitat, també en els terminis fixats a la lletra a) d'aquest article. En aquest cas, s'ha d'incorporar a l'expedient sancionador un informe de l'òrgan competent per raó de la matèria.

Article 55. Gradació de les sancions[41]

La gradació de les sancions, dins els intervals disposats a l'article anterior, ha de guardar la deguda adequació entre la gravetat de la infracció i la sanció aplicada, considerant especialment els següents criteris per a la gradació de la sanció:

a) L'existència d'intencionalitat.
b) La reiteració per comissió de més d'una infracció quan així s'hagi declarat per resolució ferma.
c) La reincidència per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, quan hagi estat declarat així per resolució ferma.
d) Els danys causats al medi ambient i als recursos naturals objecte de protecció d'aquesta llei o a la salut de les persones o el perill creat per a la seva seguretat.
e) L'ànim de lucre o la quantia del benefici obtingut quan no sigui element constitutiu del tipus.
f) El fet d'ocupar un càrrec o una funció que obliga a fer complir els preceptes d'aquesta llei.
g) La capacitat econòmica de la persona infractora i el grau de participació de les persones responsables.
h) El caràcter irreversible dels danys causats quan no sigui un element constitutiu del tipus.
i) La col·laboració amb l'administració i l'adopció, amb anterioritat a la iniciació d'un expedient sancionador, de mesures correctores que minimitzin o resolguin

[41] Article modificat per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

els efectes perjudicials de l'actuació de l'infractor o la infractora, que es considera com a atenuant.

Article 56. Prescripció de les sancions

Les sancions previstes en aquesta llei prescriuen en els terminis següents:

a) Les imposades per comissió d'infraccions lleus, en el termini d'un any.
b) Les imposades per comissió d'infraccions greus, en el termini de dos anys.
c) Les imposades per comissió d'infraccions molt greus, en el termini de quatre anys.

Article 56 bis. Restauració del medi natural[42]

1. La imposició de sancions ho és sense perjudici de l'obligació de la persona infractora de restaurar el dany causat, o les alteracions causades, en la realitat física i biològica.

2. Amb caràcter general, la restauració ha de consistir en la reposició del medi natural a l'estat anterior a la comissió de la infracció.

L'exigència de reposar la situació alterada a la seva situació anterior comprèn l'obligació de la persona infractora, si escau, d'enderrocar o eliminar les instal·lacions o obres il·legals, com també aquelles actuacions que siguin necessàries, d'acord amb els terminis, la forma i les condicions que s'estableixin.

Si no fos possible la reposició del medi natural, l'administració pot imposar a la persona responsable altres mesures substitutives encaminades a recuperar l'espai o la zona danyada, sense que en cap cas l'import d'aquestes mesures no suposi un menor cost econòmic que el que hagués procedit per a la reposició.

3. L'obligació de restaurar o reparar el dany causat és imprescriptible.

4. El restabliment de la realitat física alterada abans de la resolució que l'ordena fa que la sanció es redueixi un 40%. Aquest percentatge és acumulable als percentatges de reducció pel reconeixement voluntari de la responsabilitat i de pagament anticipat de les sancions pecuniàries.

Aquest percentatge és d'un 10% si es fa després de la resolució que ordena el restabliment però dins el termini atorgat a l'efecte.

5. L'incompliment de l'ordre de restitució, quan sigui ferma, dóna lloc, mentre persisteixi, a la imposició de multes coercitives successives per períodes mínims de trenta dies i quantia, en cada ocasió, del 10% de la sanció.

En cas d'impagament, les multes són exigibles per via de constrenyiment.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera

Es modifica la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 19 de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les directrius d'ordenació territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries, que queda redactat de la manera següent:

'a) Les àrees naturals d'especial interès d'alt nivell de protecció, definides per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, així com els parcs, les reserves naturals i els monuments naturals declarats a les Illes Balears, així com també les àrees

[42] Article afegit per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

classificades com zones d'exclusió dintre dels paratges naturals declarats, de conformitat, amb la present llei.'

Disposició addicional segona

L'entrada en vigor d'aquesta llei comporta l'inici del procediment per a l'elaboració del Pla d'ordenació dels recursos naturals de Cala d'Hort i Cap Llentrisca, amb l'àmbit territorial grafiat a l'annex I d'aquesta llei. El Pla d'ordenació dels recursos naturals que s'aprovi pel Govern de les Illes Balears ha de prohibir expressament l'execució del projecte de camp de golf de Cala d'Hort i la seva oferta complementària.

A les zones d'ús compatible o d'ús general situades fora de les àrees de protecció territorial fixades pel Pla territorial d'Eivissa i Formentera serà d'aplicació el règim previst a l'article 57.2 del Pla d'ordenació dels recursos naturals del Parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera aprovat per acord del Consell de Govern de 24 de maig del 2002.

Disposició addicional tercera

Es manté la declaració de les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i dels illots de Ponent d'acord amb la delimitació i el règim jurídic establert en el Decret 24/2002, de 15 de febrer. Resten vigents les disposicions que estableix el Pla d'ordenació dels recursos naturals aprovat per acord del Consell de Govern de 15 de febrer del 2002 per a les àrees de protecció estricta que conformen els illots i per a les àrees de conservació de l'àmbit marí que els envolten.

Disposició addicional quarta

1. Els propietaris dels béns ubicats en espais de rellevància ambiental podran convenir amb les administracions públiques competents la cessió en propietat d'aquests béns en pagament dels seus deutes, d'acord amb la legislació aplicable.

2. El lliurament en propietat de béns ubicats en espais de rellevància ambiental podrà també convenir-se a favor de les entitats locals com a substitució de les cessions i altres càrregues d'obligat compliment, derivades de l'execució de la legislació urbanística, sempre que garanteixin la satisfacció dels beneficis que a l'interès general reportin aquestes cessions.

Disposició addicional cinquena

La conselleria competent en matèria d'hisenda ha d'adoptar les mesures necessàries per dotar els crèdits pressupostaris suficients per al compliment dels objectius fixats en aquesta llei.

Disposició addicional sisena. Festes en embarcacions[43]

Es declaren ús prohibit en l'àmbit dels espais de rellevància ambiental marins amb continuïtat ecològica reconeguda la difusió, la comercialització i la realització de festes i esdeveniments multitudinaris en embarcacions amb música o que alterin sensiblement els nivells sonors naturals de l'indret, pel fet de tractar-se d'una activitat incompatible amb els objectius de conservació d'aquests espais protegits i amb el descans de les persones que gaudeixen de les platges i del litoral.

[43] Disposició afegida per la Llei 12/2016, de 17 d'agost, i, posteriorment, modificada per la Llei 9/2018, de 31 de juliol, ambdues esmentades en la nota 1. *Vid.* Acord de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració General de l'Estat – Comunitat Autònoma de les Illes Balears, de 18 de maig de 2017, esmentat en la nota 1.

Disposició addicional setena. Coordinació entre les administracions públiques en la gestió dels espais de rellevància ambiental[44]

1. La gestió dels espais de rellevància ambiental per part de la Conselleria de Medi Ambient i Territori s'ha de fer sense perjudici de l'existència, en un mateix espai, de l'exercici de les competències per altres administracions públiques, amb les quals s'han d'establir els mecanismes de coordinació pertinents.

En tot cas, en la presa de decisions ha de prevaler la protecció dels valors naturals de l'espai.

2. Les actuacions pròpies de conservació adoptades per la Conselleria de Medi Ambient i Territori en un espai de rellevància ambiental que coincideix, totalment o parcialment, amb el domini públic marítim terrestre, es comunicaran a la Demarcació de Costes a les Illes Balears abans de la seva execució.

A aquests efectes, s'entenen per actuacions pròpies de conservació aquelles relacionades amb la protecció dels hàbitats i les espècies d'un espai de rellevància ambiental consistents en l'establiment d'elements de protecció, delimitació o senyalització.

En particular, la gestió i l'execució d'actuacions en els sistemes dunars i en les zones humides inclosos dins un espai de rellevància ambiental corresponen a la Conselleria de Medi Ambient i Territori, en exercici de la competència en matèria de medi ambient.

Disposició addicional vuitena. **Avaluació ambiental dels instruments de planejament dels espais de rellevància ambiental**[45]

1. Els instruments de planejament dels espais de rellevància ambiental a què es refereix l'article 6 bis d'aquesta llei tenen la consideració de pla de gestió als efectes del que preveu la disposició addicional desena de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.

2. Els instruments de planejament dels espais de rellevància ambiental tenen relació directa amb la gestió d'un espai protegit Xarxa Natura 2000 o és necessari per a la seva gestió, als efectes del que preveuen la disposició addicional setena de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i l'article 39 d'aquesta llei.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera

Els espais naturals protegits existents amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei mantenen la naturalesa de les seves respectives declaracions i el seu règim jurídic. La reserva natural de s'Albufereta queda requalificada com a reserva natural especial.

Disposició transitòria segona

Fins que no es despleguin reglamentàriament la composició i les funcions del patronat segons el que preveu l'article 41.3 d'aquesta llei, el Patronat del Parc nacional maritimoterrestre de l'arxipèlag de Cabrera continuarà exercint les funcions que ha vengut desplegant.

[44] Disposició afegida per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.
[45] Disposició afegida per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

Disposició transitòria tercera. Usos autoritzables a les zones d'exclusió[46]

Fins que s'aprovin els instruments de planificació i gestió dels espais de rellevància ambiental, o s'aprovi l'adaptació dels vigents a les previsions de l'article 22.a) d'aquesta llei, es consideren usos autoritzables el trànsit a peu per camins i senders existents, la utilització del domini públic marítimo-terrestre per als usos comuns públics i gratuïts contemplats en la seva normativa reguladora i l'accés als béns d'interès cultural d'acord amb la legislació sectorial.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

1. Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al que estableix aquesta llei i, en especial, els articles 26 i 27 de la Llei 1/1991, d'espais naturals i règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears.

2. Sense perjudici del que estableix la disposició addicional tercera es deroguen el Decret 24/2002, de 15 de febrer, pel qual es declaren el Parc natural de Cala d'Hort, Cap Llentrisca i sa Talaia i les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots des Ponent, i l'acord del Consell de Govern de 15 de febrer del 2002 d'aprovació del Pla d'ordenació dels recursos naturals de Cala d'Hort, Cap de Llentrisca i sa Talaia.

3. Es deroga la disposició addicional dissetena de la Llei 10/2003, de 22 de desembre, de Mesures Tributàries i Administratives.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

Mitjançant un decret del Govern, s'ha d'actualitzar periòdicament la quantia de les sancions que es preveuen en aquesta llei. Aquesta actualització no pot ser superior al tant per cent d'increment que experimenti l'índex de preus al consum publicat per l'Institut Nacional d'Estadística.

Disposició final segona

Es faculta el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions necessàries per a desplegar aquesta llei.

Disposició final tercera

Aquesta llei entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears.*

Disposició final quarta. Efectivitat de les determinacions dels articles 8 i 8 bis d'aquesta llei[47]

Les determinacions establertes en els articles 8 i 8 bis d'aquesta llei no seran d'aplicació a aquelles sol·licituds d'autorització, llicència o concessió que hagin estat degudament presentades davant l'administració competent que correspongui quan ho siguin d'acord amb les condicions que en cada cas es contemplin i sempre que ho

[46] Disposició afegida per la Llei 12/2016, de 17 d'agost, esmentada en la nota 1.
[47] Disposició afegida per la Llei 1/2023, de 7 de febrer, esmentada en la nota 1.

hagin estat abans de l'inici de la tramitació dels procediments que es regulen en els articles referits.